

tárhattuk fel a 1,5 m széles, illetve az objektumoknál rábontásokkal szélesített nyomvonalszakaszon. A császárszárkori objektumok közül l árok részlet volt, míg a többi tárológödör. A leletanyag meglehetősen szegényes, zömében kerámia, és néhány állatcsont. A császárszárkori objektumokban több terra sigillata is előkerült.

Salamon-tanya: 2008. augusztus 15. és október 21. között 860 m hosszan kutattuk a nyomvonalat. A munka során 66 objektumot tártunk fel, melyek két csoportban, egymástól 200–250 m-re helyezkedtek el. A vezeték árka átvágott egy a környezetéből kissé kiemelkedő dombot, melynek aljában mocsaras, vizenyős terület helyezkedett el. A feltárt objektumok nagy többsége két korszakból, a neolitikumból, illetve a római császárszárkorból származott. Kibontottunk továbbá két árok részletet is, amelyek nagy valószínűséggel újkoriak voltak, és vízelvezetésre szolgáltak. Az objektumok legnagyobb része méhkas alakú, illetve tölcséres szájú gödör volt, belőlük állatcsonton, cseréptöredéken kívül obszidián- és kovaszilánkok, csi-szolt kőbaltatöredékek, patics látott napvilágot.

Kiemelkedő jelentőségű egy nagyméretű kút, amelynek agyaggal betapasztott vesszőfonatból álló szerkezete volt. A kutat a belőle előkerült leletek (bekarcolt díszű, inkrusztált cseréptöredékek, obszidián- és kovaszilánkok) alapján a bükki kultúrába tartozónak határozhatjuk meg. A császárszárkori leletek közül egy kemencét, valamint egy kerek gödörhöz kapcsolódó, erősen kiégett kürtöt emelhetünk ki. Ez utóbbi rendeltetése egyelőre nem tisztázott.

Munkatársak: Gál-Mlakár Viktor, Horváth Antónia, Nagy Zoltán ásatási technikusok.

SZÖRÉNYI GÁBOR ANDRÁS – WOLF MÁRIA – SIMON LÁSZLÓ

250. Mihályi, Dőry-kastély

(Győr-Moson-Sopron megye) Kú

2008 tavaszán lehetőség nyílt a 2006-han elvégzett régészeti kutatás folytatására a kastély területén és környezetében. A kutatást részben az NKA-tól nyert pályázati pénz fedezte. Az épület belső tereiben és az épület közvetlen környezetében, illetve a kastélyhoz tartozó parkban dolgoztunk. Az előkerült részletek alapján a kastély építéstörténetéről és környezetének alakításáról az alábbiak mondhatók el.

A kastély legkorábbi periódusát az az árok és a hozzá tartozó palánkfal maradványa adja, amelyet a K-i homlokzat előtt tártunk fel 2006-ban és 2008-ban. Az árkot abban a fekete faszenes rétegben alakították ki, amely az épületet K felől övezve az épület alatt D-i és Ny-i irányban fokozatosan lejtve helyezkedik el. A fekete faszenes réteg felszínén az épület ÉK-i felén 14. századi kerámiával (cserépbogrács is) datálható településnyom került el. Az árokhoz és a palánkhoz tartozó épített szerkezet konkrét nyomaira a kutatás során mindeddig nem bukkantunk. Az azonban bizonyos, hogy az egykor itt állt objektum jelentősen kisebb helyen feküdt, mint a későbbi épületek. A fekete faszenes rétegből a

kastélyudvar K-i felében – a kivitelezés során felszedett betonaljzat alól – előkerült finom üvegtöredék és a jó minőségű kerámia – a palánk és árok meglete mellett – arra utal, hogy itt nemesi lakhely állhatott.

A kastély következő periódusának kiépülését közvetlenül megelőzi egy nagyméretű tereprendezés, melynek során vastag agygréteget terítettek el úgy, hogy a terület K-i felében e planírozásba nagy mennyiségű égett paticsot tartalmazó kevert betöltés is belekerült. Ez utóbbi az előző periódushoz tartozó épületek omladéka. A sárga agygrétegbe vágta bele azokat a később visszabontott épületeket, melyek maradványai a kastély földszintjén Ny-on és K-en egyaránt előkerültek. A sárga agygrétegből 15. sz. végi kerámia került elő. A második periódushoz tartozó épületeket részben beépítették a harmadik periódus négy saroktornyos kiépítésébe. A további kutatásnak kell tisztázni, hogy a második periódus milyen kiterjedésű.

Az épület harmadik periódusa során a korábbi téglafalakat felhasználva épült fel a négy saroktornyos erődített udvarház. Az épület É-i és K-i oldalán ekkor új árkot alakítottak ki, melynek vonalát feltártuk. A DK-i saroktornyos vágta a legelső periódushoz tartozó fekete-faszenes rétegben kialakított árkot. A jelenlegi kerítőfalon belül elhelyezkedő épületegyüttes alaprajzi rendszere azonban még eltért a jelenlegitől. A Niczky-szárny alatt egy a mainál egy traktusnyival É felé szélesebb épület állt, a D-i szárny, ha ekkor már megépült, jóval keskenyebb volt a mainál. Az egykori épületek pontos meghatározásához azonban további kutatásra van szükség.

A további periodizációk meghatározása már nagyrészt a Sarkadi Márton (KÖH) által végzett falkutatás feladata. Datáló jelentőségű azonban, hogy amikor a 18. sz. első harmadában a vár körüli árkot betöltötték és szabályozták a Kis Rábát – kialakítva jelenlegi folyását – a betöltésbe nagy mennyiségű 16–17. századi zöldmáz kályhacsempe került, melyek közvetlen párhuzama Sopronban található.

Az épület közvetlen környezetében a K-i homlokzat előtt feltártuk az 1945-ig használt kerti út kavicsos felszínét. Az út vonala megegyezik egy 1945 előtti archív fotón látható úttal. A kert területén a kastélytól D-re nyitott árkokban nem találtuk nyomát kerti útnak. Ezen a területen viszonylag nagy felületen a felszín alatti 40–50 cm-ig modern, 1970 körüli feltöltés található.

A Kis Rába K-i partján a park D-i végén egy a 19. sz. első felében épült és 1945 után elbontott istálló épületét tártuk fel.

A Kis Rába Ny-i partján összességében megtaláltuk a második katonai felmérésen és egy 1907-es kataszteri térképen ábrázolt kertek útjait. A második katonai térképen ábrázolt, a folyó Ny-i partján álló épületnek csak útalapként elplanírozott maradványát tártuk fel. Az 1907-es kataszteri térképen ábrázolt kert a Dőry-családhoz köthetjük. A Dőryek az 1860-as években vásárolták meg a kastélyt és ezt követően alakították ki díszkertjüket.

KOPPÁNY ANDRÁS – THÚRY LÁSZLÓ